

A VÍZÜGY SZOLGÁLATÁBAN

*Interjú Székely Edgár
osztályvezetővel*

ÉPÍTETT ÉRTÉKEINK

*A szentgyörgyvári
tűs gát*

VÍZTUDOMÁNY

*Öt éve döntött
rekordot a Mura*

nyv

NYUGAT VIZEI
NYUGAT-DUNÁNTÚLI
VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG
HIVATALOS LAPJA

WWW.NYUDUVIZIG.HU

2019.
OKTÓBER
I. ÉVFOLYAM
3. SZÁM

TARTALOM

KÖSZÖNTŐ.....	3
ÖT ÉVE DÖNTÖTT REKORDOT A MURA.....	4
INTERJÚ SZÉKELY EDGÁR OSZTÁLYVEZETŐVEL.....	8
VÉDELMI MUNKÁLATOK A RÁBA MENTÉN.....	10
HIDROLÓGIAI VISSZATEKINTÉS 2019 NYÁR.....	12
A SZENTGYÖRGYVÁRI TŰS GÁT.....	14
HATÁRTALANUL.....	16
PROJEKTJEINK.....	17
VISSZHANGOK.....	18
SZEMÉLYI HÍREK, RENDEZVÉNYEK.....	19

IMPRESSZUM

Felelős kiadó: Gaál Róbert igazgató

A Szerkesztőbizottság elnöke: Busa Tamás műszaki igazgatóhelyettes

A Szerkesztőbizottság tagjai: Dr. Koczor Edit, Kárpátfalvi Annamária, Somogyi Péter, Gyalog Gábor, Tóth Attila

Címlap-, és hátlapfotó: Busa Tamás Fotók: NYUDUVIZIG Archívum, illetve forrásmegjelölés szerint

Grafikai munkák, tördelés: lendesign (Nagy Gina)

Cím: 9700 Szombathely, Vörösmarty Mihály u. 2. Telefon: +36 94 521-280 E-mail: nyugatvizei@nyuduvizig.hu

NYUGAT-DUNÁNTÚLI
VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG
SZOMBATHELY

TISZTELT OLVASÓ!

Einstein óta tudjuk, hogy az idő relatív, a nyári szabadságos hónapok elröppentek, és megkezdődött a sűrű munkával teli hosszú ősz. Bizony jól érezzük, szeptemberben megkezdtük az év végi hajrát...

A nyári időszak nyugodt volt, de nem eseménytelen, hiszen volt projektzáró és projektnyitó rendezvényünk is. Felavattuk első befejezett KEHOP-os projektünket, a Marótvölgyi belvízöblözet fejlesztését, és elindítottunk egy új magyar-osztrák projektet RaabSTAT néven, mely a Rába vízminőség védelmét szolgálja. Megkezdődtek az őszi felülvizsgálatok, ahol szomorúan fogjuk megállapítani, hogy a szűkös fenntartási keretből a műveink állagmegóvását sem tudjuk biztosítani, pedig javításra, fejlesztésre lenne szükség.

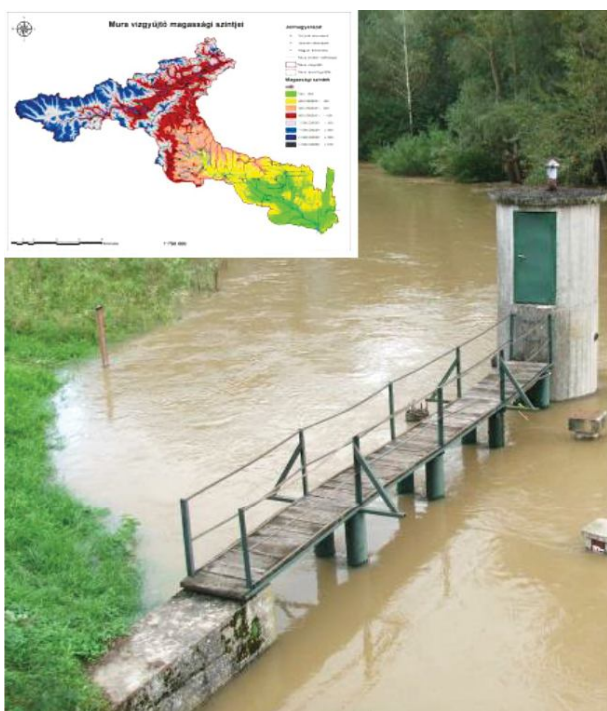
A munkáink jelentős részét a projektek bonyolítása jelentette, a nyári időszakban nagy kapacitással épültek a tározók, töltések, melyek közül a Dozmati-tározó szeptember végére elkészült. Egy technikai újdonság is megvalósult a Murarátkai töltés építése során, a kulissza nyílás zárására elkészült az első mobil árvízvédelmi falunk is.

A következő időszak legfontosabb kutatási-fejlesztési területe ismét a Kis-Balaton lesz, melynek szükségességére az idei extrém meleg nyár kedvezőtlen algavirágzási eseménye is rávilágított.

Mindenkinek jó erőt és kitartást kívánok az előttünk álló számtalan feladat megoldásához, de a ránk jellemző összetartással ezt is meg fogjuk oldani.

Gaál Róbert
igazgató

ÖT ÉVE DÖNTÖTT REKORDOT A MURA

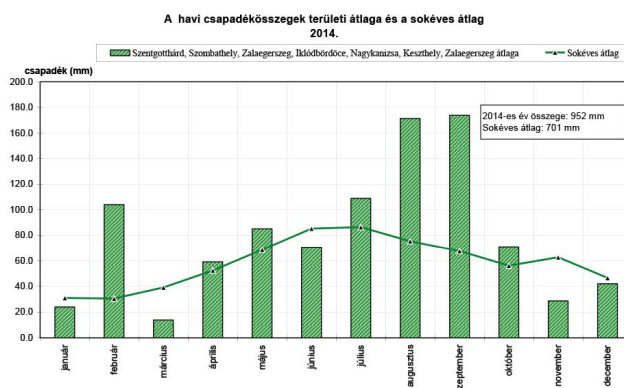
Az éppen elmerült letenyei vízmérce

(SOMOGYI PÉTER, SOÓS LÁSZLÓ)

A szélsőséges időjárás és a kedvezőtlen lefolyási körülmények együttes hatására egyre gyakoribbak az árvizek alkalmával kialakult rendkívüli vízállások. Tapasztalhattuk ezt a Zalán 1987-ben, a Kerkán 1998-ban, a Tiszán az ezredforduló környékén többször is, a Rábán 2009-ben, a Dunán 2013-ban. 2014-ben a Mura és vízgyűjtője volt soron. Öt éve, 2014. szeptember közepén, a Murán és jelentősebb mellékvízfolyásain alakult ki legnagyobb tetőző árvízszint. Írásunkban erre az eseményre kívánunk emlékezni azzal, hogy összefoglalóan bemutatjuk a lényegesebb hidrológiai és árvízi eseményeket emlékeztetve arra, hogy a jövőben bármikor számíthatunk az árvízi esemény-sorozat folytatására.

ÁRVÍZI HIDROLÓGIAI ESEMÉNYEK

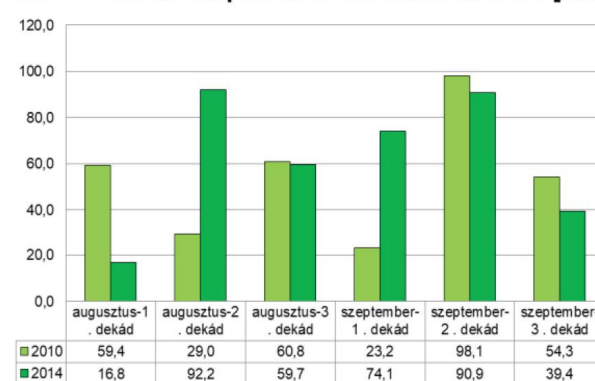
Országosan a legcsapadékosabb időjárás 2010-ben volt az utóbbi száz évet tekintve. A Nyugat-Dunántúlon azonban a 2014-es év még ennél is csapadékosabb volt 962 mm-rel (éves csapadékösszeg átlaga: 701 mm).

A NYUDUVIZIG területén mért havi csapadék összegek

Különösen augusztus végén és a szeptemberben esett szélsőségesen sok csapadék, amely a Mura vízgyűjtőn egy jelentősebb, és egy rendkívüli árvíz eredményezett 10 napon belül.

Dekád csapadékok összehasonlítása [mm]

2010. és 2014. évi 08-09 havi csapadékai

Az első árhullámot eredményező csapadékok augusztus végétől szeptember elejéig hullottak a Mura vízgyűjtő területére, területi átlagban 80–100 mm mennyiségben. A Mura Letenyénél II. fokot meghaladó vízállással, 2014.09.04-én 0:00 órakor 418 cm-el ($Q=800\text{m}^3/\text{s}$), Murakeresztúrnál 2014.09.04-én 18:00 órakor 467 cm-es vízállással tetőzött. A hosszas tetőzést lassú apadás követte.

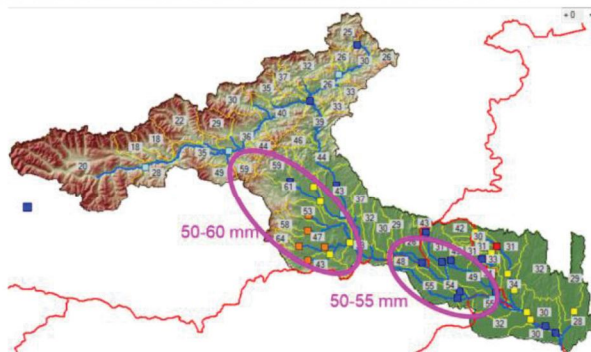
A második, rendkívüli árhullámot a mediterrán térségben kifejlődött önálló örvény okozta, melyből 2014. 09. 09-ől több napon keresztül nagyobb mennyiségű csapadék hullott a Mura

VÍZTUDOMÁNY

vízgyűjtőjére. Az eső intenzitásának területi és időbeni eloszlása egyenetlen volt. A Graz alatti vízgyűjtő csapadék terhelése volt a legjelentősebb.

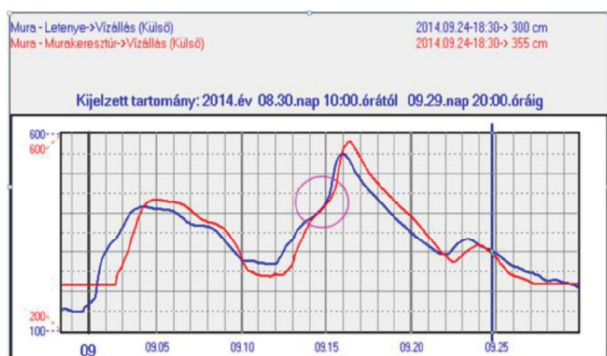
2014. szeptember 9–14 között, naponta területi átlagban 20–30 mm mennyiségek estek. A legtöbb és legintenzívebb eső 2014. 09. 13-án hajnalban hullott, ekkor a Sulm-Kainach vízgyűjtőjén lokálisan 60 mm-t mértek. Rövid ideig tartó, nagyon intenzív csapadék hullott a szlovén, magyar vízgyűjtő területre is, Letenyénél kb. 3 óra alatt 66 mm-t regisztráltak a műszerek.

2014.09.13-én hajnalban 3-4 óra alatt hullott csapadék

A 2014. szeptember 9–14. közötti időszakban összességében területi átlagban a felső vízgyűjtőn 50–70 mm, míg a Graz alatti térségre 100–150 mm csapadék hullott.

A fentiek következtében a Mura Graz alatti vízgyűjtőjén az újabb csapadék gyors összegyülekezése generált egy 2. árhullámot az 1. árhullám apadó ágán. Erre az áradó ágra futott rá 800 m³/s(!) vízhozamnál a 3–4 óra alatt hullott további 50–60 mm esőből kialakuló 3. rendkívül intenzív árhullám, inflexiót okozva az áradási görbén.

A 3. árhullám érkezését, az inflexiót jól mutatja a Mura letenyei és murakeresztúri vízállás görbéje

Míndez már előrevetítette, hogy rendkívüli árvízi helyzetre számíthatunk. A teljes Mura szakaszon LNV alakult ki, amely 15-40 cm-rel meghaladta az 1972. évi korábbi LNV értékeket. A 2014. szeptemberi árvíz (1408 m³/s) 50 éves visszatérési idejű volt.

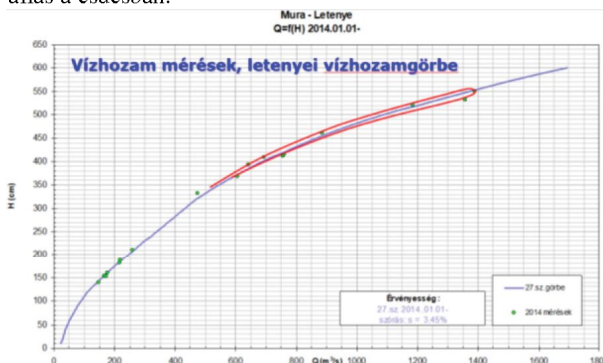
Vízfolyás - állomás	Tetőzés		
	cm	m ³ /s	időpont
Mura, Letenye	554	1408	2014.09.15 22:00
Mura, Murakeresztúr	585		2014.09.16 8:00

Korábbi LNV-k

Letenye: LNV: 514 cm (1600 m³/s) [1972]

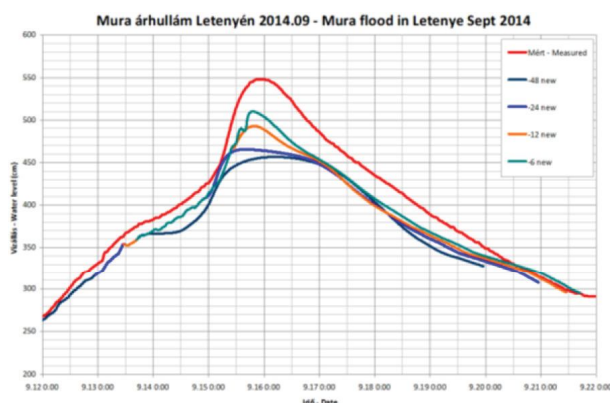
Murakeresztúr: LNV: 570 cm [1972]

A gyors 3. ráfutó árhullám következtében Radgona és Mura-szerdahely (Mursko Središće) között árhullám ellapulás nem volt, sőt a magyar szakaszon még további 100 m³/s vízhozam növekményt is tapasztaltunk. Továbbá ADCP műszerünkkel hurokgörbét mértünk ki Letenyénél. Ez kb. 20 cm-es vízszintkülönbséget jelentett az áradó és az apadó ágon. Gyakorlatilag ugyanolyan vízhozam mellett még 20 cm-t emelkedett a vízállás a csúcsban.

Vízhozam hurokgörbe a Murán a letenyei vízmércénél

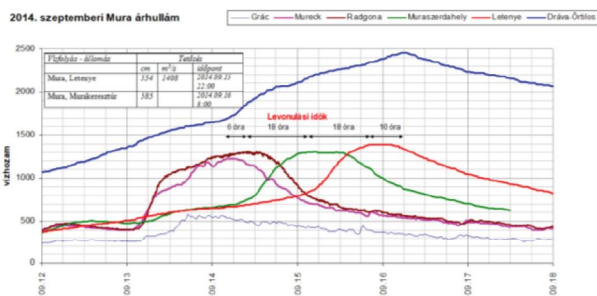
Ezek a rendkívüli és szokatlan jelenségek az előrejelzésben pontatlanságot okoztak. A Mura előrejelző modellünk ebben a szélsőséges helyzetben nem adott kellő időelőnyvel megfelelő előrejelzést. Ennek oka egyrészt a külföldi medergeometriai adatok pontatlansága, valamint a muraszerdahelyi adattaszimiláció hiánya volt. Megjegyezzük, hogy a külföldi modell-részek javítása folyamatban van, valamint a magyar szakasz pontosítását is tervezzük a 2020-ban induló ForMura projektben.

Előrejelzés 48, 24, 12 és 6 órával a letenyei tetőzés bekövetkezés előtt

Szerencsére Graz felett csak jelentéktelen árhullám képződött, de a Sulm-Kainach vízrendszerben keletkezett intenzív árhullám miatt rendkívül gyorsan elérte Magyarországot az árvíz. Mureck-Radgona között 6 óra, Radgona-Muraszerdahely és Muraszerdahely-Letenye között 18–18 óra volt az árvízcsúcs levonulási ideje.

A murakeresztúri rendkívüli vízállásokhoz a Mura és a Dráva árhullám csúcsának egybeesése is jelentősen hozzájárult. (ábra a következő oldalon)

Árhullám levonulása a Graz alatti Mura szakaszon

A hullámtér természetközeli állapotban tartása és erős benőttése is okolható a kialakult magas vízszintekért.

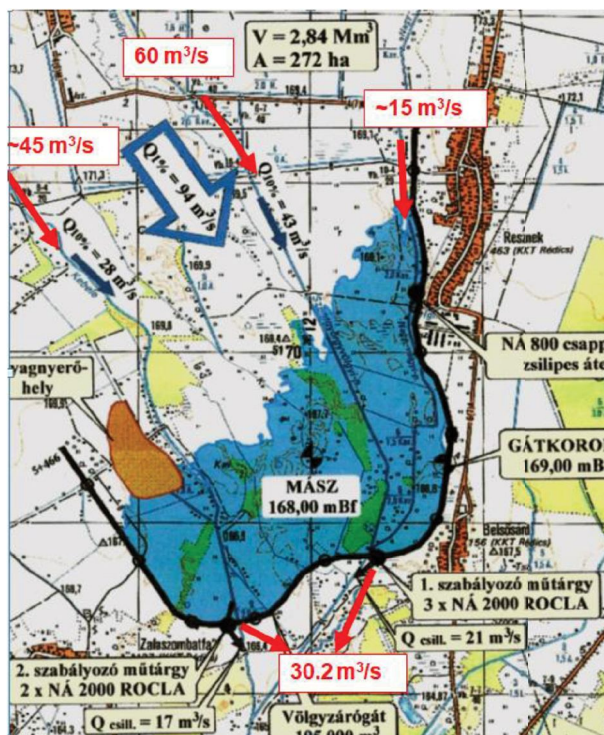

Mura hullámtér természet közeli állapota

E tekintetben előrelépés, hogy 2016-ban elkészült a Mura folyóra a Nagyvízi Mederkezelési Terv, amely foglalkozik a hullámtér vízlevezető képességének növelésével. Napjainkban Igazgatóságunk a Balaton-felvidéki Nemzeti Park és a kavicsbányák üzemeltetőinek bevonásával próbálja meg elérni a levezető képesség javulását. Fontos megjegyezni, hogy a Mura folyón kívül a mellékvízfolyásokon is öt helyen képződött LNV az alábbi táblázat szerint.

Vízfolyás - állomás	Tetőzés (LNV)		
	[cm]	[m ³ /s]	időpont
Kerka, Bajánsenye	255	60,2	2014.09.13 11:00
Kerka, Tormafölde	313	110	2014.09.14 18:00
Principális, Nagykanizsa	272	5,4	2014.09.13 22:00
Szentgyörgyvölgyi p., Márokfölde	245	55,9	2014.09.13 12:00
Kebele, Rédcics	325	30,2	2014.09.14 4:00

Legkritikusabb árvízi viszonyok a Kebele vízrendszerében alakultak ki. Itt 100 évesnél nagyobb visszatérési idejű árvíz alakult ki a befolyó vízhozamok alapján.

A Kebele árvíz tározó be- és kifolyó vízhozamai

ÖSSZEFOGLALÓAN

A 2014. ÉVI ÁRVÍZ JELLEGZETESSÉGEI:

- rendkívül esős időszak, több hullámban nagymennyiségű
- intenzív csapadék,
- magas talajtelítettség, erős meder és ártéri/hullámtéri benőttesség,
- magas lefolyási hányad,
- a Graz alatti vízgyűjtőn nagytömegű árhullámok, jelentős elöntéseket okozva,
- árvízi tározók üzemeltek,
- mellékvízfolyások befolyása késleltetett,
- a Murán 50 éves, a Kerkán 100 éves, a Kebelel 100 évesnél
- nagyobb visszatérési idejű árvíz vonult le,
- 7 vízrajzi állomásnál alakult ki új LNV,
- 2 hét alatt 237 db vízhozammérés történt a DÉDUVIZIG segítségével.

Megállapíthatjuk továbbá, hogy igen szerencsés körülmény volt, hogy Graz felett nem képződött jelentősebb árhullám. Nyugtalanító tény, hogy egy Q1%-os (1650 m³/s) árvíz most egy nyári időszakban 579 cm-es tetőző vízszinttel folya le a jelenlegi benőttességi körülmények között. Ez a 2014. évi LNV felett további 25 cm -rel magasabb vízszintet eredményezne Letenyénél. Az árvíz során elmerült vízmércénket 600 cm-ig meghosszabbítottuk.

VÉDEKEZÉSI ESEMÉNYEK ÁTTEKINTÉSE

A 06.04. számú Murai árvízvédelmi szakaszon 2014.szeptember 12–21. között volt árvízvédelmi készültség. A legmagasabb III. fokozat 3 és fél napig tartott. Védekezési fokozat került elrendelésre még ebben az időszakban a Principális-csatornán és a Kerkán. Az érintett önkormányzatok részére műszaki segítségnyújtást végeztünk. Összesen 17 helyen helyi vízkárkészültségben végezték az önkormányzatok a vízügyi szakemberek irányításával a védekezési munkákat.

Védekezés az árvíz ellen

A murai szakaszon számos helyen töltésmagasítást, kulisszazárást, útlezárást, belvízátemelést kellett végrehajtani. A Védelmi Osztag munkába állítására is sor került Murarátkán. Szükség volt a tér- és vonalvilágító szakcsoportok bevonására is. A geodéziai mérőcsoportok elvégezték az árvízi nyomrögzítést. A munkálatokban 9 vízügyi igazgatóság vett részt, segítve a NYUDUVIZIG gyors ütemben és egyszerre megjelenő védekezési feladatait. Rendkívüli magyar-horvát kormány meghatalmazotti tárgyalások keretében biztosítottuk a határfolyón a védekezési együttműködést.

Az árvíz több helyen megrongálta a védműveket, ill. a védekezés során károk keletkeztek, a legjellemzőbbek:

- nagy hosszban töltéskorona járőrfelületének kikátyúsodása, bevágódása,
- helyenként mentett oldali töltéskorona hiánya (a vízdoldali töltéskorona magasztására kellett felhasználni, mivel a töltés átázása miatt a homokzsák behordása lehetetlenné vált),
- szivattyú meghibásodása,
- zsilipek megrongálódása,
- vízmerce sérülése, mérési tartomány kimerülése.

Mentett oldali töltéskorona – mint „anyagnyerőhely”

A védekezéshez felhasznált anyagok:

Homokzsák 59.000 db

Homok 1.495 m³

Fáklya 2.900 db

Homokzsákos védekezés

Homokzsákos védekezés

Bevont munkaerő (napi maximum):

NYUDUVIZIG létszám: 41 fő

9 Társ-VIZIG létszám: 131 fő

A védekezés összköltsége közel 32 millió Forintot tett ki a helyreállítási költségek nélkül.

INTERJÚ SZÉKELY EDGÁR OSZTÁLYVEZETŐVEL

/VÍZVÉDELMI ÉS VÍZGYŰJTŐ- GAZDÁLKODÁSI OSZTÁLY/

(KÁRPÁTFALVI ANNAMÁRIA)

Kárpátfalvi Annamária: Államalapításunk ünnepe, augusztus 20-a alkalmából miniszteri elismerésben részesültél. A Miniszteri Emléktárgy adományozásával a példamutató szolgálatot, a kiemelkedő életpályát, valamint a magas szintű közszolgálati és közösségi tevékenységet ismerik el. Milyen érzés volt átvenni ezt a komoly kitüntetést, végeztél-e magadban egyfajta „összegzést”?

Székely Edgár: Természetesen örültem neki. Már a felterjesztés, elismerés, visszaigazolás munkahelyem részéről: jó amit, ahogy csinálsz, meg vagyunk veled elégedve, s ez a legfontosabb. Az, hogy ebből állami elismerés is lett, tagadhatatlanul jó érzés. Külön megtiszteltetés, hogy a Belügyminisztériumi ünnepségen a vízügyi ágazat három kitüntetettje között lehettem és Láng István főigazgató Úr személyesen elkísért minket.

K.A.: 1985 óta dolgozol az Igazgatóságon. Kérlek, meséld nekünk a főbb „mérőkövekről”!

Sz.E.: Talán ott kezdeném, hogy mindig elbűvölt a természet, a hegyek, tavak, folyók és a vízpart világa. Gimnazista koromban olyan továbbtanulási lehetőséget kerestem, ami ezekhez kötődik és csak részben műszaki jellegű. Így került a látókörmbe a vízépítés és a geológia. Amikor aztán a felvételi tájékoztatóban a miskolci egyetemen rátaláltam a Műszaki földtudományi szak hidrogeológus-mérnök képzésére, úgy gondoltam ez az, ezt kerestem. Az egyetemen aztán hamar szembesültem veled, hogy egy műszaki egyetem az kőkeményen csak műszaki tud lenni, kevéssé tapasztalhattam meg a természet, a víz közelségét. Ennek ellenére ma is elmondhatom, hogy jó döntés volt ez a szakterület. Az egyetem után nagy örömmel

jöttem vissza Szombathelyre és kezdtem meg a munkát Igazgatóságunk Vízgazdálkodási osztályán, a Vízföldtani csoportban. Abban az időben minden kezdő mérnöknek az igazgatóságon belül egy építésvezetőségen kellett egy évet eltöltenie, hogy kivitelezési gyakorlatot szerezzon, mielőtt államigazgatási-hatósági tevékenységet végezne. Horváth Lajos csoportvezetőm kezdeményezésére rendhagyó módon, egy külső céghez, a Vízkutató és Fűró Vállalathoz küldtek szakmai gyakorlatra. Akkor ennek nem örültem maradéktalanul. Egy évet töltöttem a kaposvári üzemnél, ahol ivóvízkút-fúrással és egy évet a ceglédi üzemnél, ahol termálkút-fúrással foglalkoztam. Azóta is nagy köszönettel tartozom ezért a lehetőségért. Az évek során egyértelművé vált előttem, hogy jó vízügyi hatósági mérnök csak abból lehet, aki volt előtte tervező-kivitelező. Optimális körülmények között ez feltétel is kellene, hogy legyen. A szakmai gyakorlatot követően aztán visszatérhettem Szombathelyre. Akkor még az a mondás járta, hogy 5 év gyakorlat, helyismeret után válik valaki teljes értékű mérnökké. A 1990-es években a fő tevékenységünk a vízügyi hatósági ügyek műszaki véleményezése volt. 1994-től indultak a távlati, majd 1997-től az üzemelő sérülékeny vízbázisvédelmi beruházások. Feladatunk volt a beruházások előkészítése, majd a megvalósítás műszaki ellenőrzése. Egy vízbázis utánpótlási területének, védőterületének meghatározása egy hidrogeológus számára az egyik legösszetettebb és egyben a legszebb feladat. 1998-tól csoportvezetőként, 2002-től Vízgazdálkodási osztályvezetőként volt, hogy egy időben tíz vízbázisvédelmi beruházást is felügyeltem a mindennapi hatósági tevékenység mellett.

K.A.: Mi az a tevékenység, melyet a vízügyi ágazatban végzett munkáid közül kiemelnél, ami különösen közel áll a szívedhez?
Sz.E.: Feltétlenül meg kell említenem Hévízt. A Hévízi-tó és környezete hazánk egyik legfrekvenciáltabb, feszített vízgaz-

dálkodással rendelkező területe. Hidrogeológiai szempontból is egyedül álló kihívás, ráadásul a hévízi termásvízkezeléssel való gazdálkodásnál a társadalmi érzékenységre is figyelemmel kell lenni. A terület, ahogy a múltban, úgy a jövőben is állandó feladatot ad és kiemelt figyelmet igényel. 2004-től aztán Igazgatóságunk elvesztette hatósági jogkörét, bár hosszú évekig műszaki szakvéleményt adtunk még a Vízügyi Hatóság részére. A hatósági jogkör elvesztése jelentősen megváltoztatta a tevékenységünket. Több átszervezést - osztály összevonásztétválást -, követően, 2015-ben alakult meg a Vízvédelmi és Vízyűjtő-gazdálkodási osztály a mai formájában. Bátran mondhatom, hogy osztályunk Igazgatóságunk legsokoldalúbb egysége, számos különböző képzettségű, kiváló munkatárssal.

Az 1991-es esztendő fontos dátum az életemben. Ebben az évben nősültem, s feleségemmel három gyermek felnevelésére vállalkoztunk, ami nem kis feladat. Természetesen, ahogy a legtöbb családban, feleségemre hárult-hárul a nagyobb munka e téren. Még egy említésre méltó esemény, találkozás történt ebben az évben, mely a véletlennek köszönhető, s egy vízügyes számára felejthetetlen. Azon a nyáron feleségemmel Hollandiában turistáskodtunk. Egy nap Hágában azon tanakodtunk a villamoson, vajon hol kell leszállnunk, mikor feleségemmel magyar szóra lettünk figyelmesek. Egy idősebb házaspár volt az, s feleségem rögtön úgy gondolta, biztos szívesen segítenek nekünk, oda is lépett, s rövid beszélgetés után hihetetlen dolog derült ki. A kérdezett úr, Mosonyi Emil a magyar vízügy ikonikus alakja, akadémikusa volt. Miután meglepetten elmondtam magam is szakmabeli, vízügyes vagyok, abban a megtiszteltetésben volt részünk, hogy aznap estére vacsorázni is meghívott minket. Gondoltam is akkor: Ha én ezt a klubban elmesélem! Közben gyermekeim váratlanul és nagyon gyorsan felnőttek, Marcell fiam pszichológiát végzett, jelenleg angol

nyelvű doktori iskolába jár, nagyobbik lányom Zsófi természetvédelmi mérnöknek készül, kisebbik lányom Orsi, idén fog érettségizni. A vízügyes lét lényegét Zsófi lányom érezte talán át legjobban. Egyszer, mikor arról beszélgettünk milyen foglalkozást választana, azt mondta:

Olyan munkahelyen szeretnék dolgozni, mint Te, Apa. Valóban, szerencsére nem emlékszem rá, hogy az elmúlt 34 év alatt vártam volna a napi munkaidő végét, inkább azt érzem, milyen gyorsan elrepül egy-egy munkanap. Ez nem csak annak köszönhető, hogy olyan szakmát választottam, melyet hivatásomnak is tekinthetek, hanem mert olyan helyen dolgozhatok, melynek mindenkor vezetőisége megteremtette- megteremti azt a légkört, melyben - úgy vélem a kollegáim nevében is kijelenthetem -, szívesen végezzük munkánkat. Csak remélni merem, hogy gyermekeimnek is sikerül ilyen hivatást, munkahelyet találniuk.

K.A.: Edgár, köszönöm az interjút és szívből kívánok jó egészséget, további sikereket, a családi életben és munkádban egyaránt!

A SZERZŐRŐL

Kárpátfalvi Annamária

2017 óta dolgozik az Igazgatóságon

Kommunikáció/PR referens

- az Igazgatóság teljes kommunikációjának koordinálása
- pályázatok nyilvánosság és tájékoztatási feladatai
- rendezvényszervezés

VÉDELMI MUNKÁLATOK A RÁBA MENTÉN

(BARÁTH ZSOLT)

A Nyugat Vizei második számában a Rába folyó azon természeti tényezőit és jellegzetességeit vettük górcső alá, amelyek alkalmassá tették a folyót arra, hogy bevonják az oszmánok elleni védelembe. Ugyanakkor a felsorolt természeti jelenségek önmagukban nem voltak elegendők a hathatós védelem kialakításához, nagyobb szükség volt az ember által végrehajtott védelmi intézkedésekre. De hogyan is nézett ki a természet és az emberi leleményesség szimbiózisa a Rába mentén?

A Rábán lévő gázlók, kelők lezárása és a folyó védhetővé tétele érdekében a legelső lépés a folyó medrének kitisztítása volt a védelembe bevonni kívánt folyószakaszokon. A kora tavaszi hónapokban eszközölt „purgálásor” a folyó által szállított uszadékok és egyéb hordalékok eltávolítása, a meder kiszélesítése, kimélyítése, adott esetben pedig a meder elterelése történt meg. Vagyis a meder tisztítása nem számított önálló védelmi intézkedésnek, hanem inkább egy, a védelmet megalapozó előmunkálatnak tekinthető.¹

A kelők lezárásának leggyakrabban alkalmazott eljárásai a bevágás és az ún. fentőzés volt. A bevágás nem volt más, mint amire 1599. év nyarán Nádasdy Ferenc a Dunántúli kerület főkapitánya, Vas vármegye főispánja, jelentős Rába menti birtokok ura utasította a megyét: „...a Rába folyón levő átkelő-

helyeket... mindeütt zárjak el az erdők fájnak kivágásával és egymásra halmozásával... ”² Ezzel az egyszerű művelettel a gázlóhoz vezető utat megközelíthetetlené, magát az átkelőhelyet pedig használhatatlanná tették.

Fentőzéskor a Rába védői először kivágták a fákat a folyó ellenség felőli oldalán, jelezve a gázló létezését, majd ezt követően a folyó védők felőli oldalán a folyómederbe és a partfalba karókat, nyársakat állítottak, illetve vertek le. Csányi Bernát 1655-ben a fentőzésre utalván írta, hogy, „...bevágások[at] bontton bont[ják], csak nem jó, most mindenik kelőre karókat avagy mondom nyársakat ásatok...”³ Ezután a karókra, nyársakra ökrökkel és erős láncokkal nagyobb faágakat, fagerendákat vontattak, így idézve elő az alacsony vízállás látszatát. Ezt a munkát nevezték „fentővontatásnak.”⁴ A művelet központi elemét jelentő „fentő” szó lecsonkolt karót, fatörzset jelent.⁵ A fentőzés valamivel nehezebb és több munkát igényelt a bevágásnál, viszont egy biztosabb és nehezebben elbontható akadályt jelentett.

A kelők elrekesztésére a vármegye lakosságát a szolgabírók járásából háztartásonként rendelték ki, a munkálatok felügyeletére minden folyószakaszon kijelöltek egy-egy felelős személyt, akinek irányítása alatt általában három napon keresztül kellett végezni a védelemmel kapcsolatos teendőket,⁶ ám veszélyes helyzet esetén akár az egész vármegye lakosságát kiharcolták a védelmi munkálatok elvégzésére.⁷

JEGYZETEK:

1 Baráth Zsolt: A Rába mint védelmi vonal a 17. században. – Védelmi munkálatok és létesítmények a folyó Vas megyei szakaszán. = Vasi Honismereti és Helytörténeti Közlemények (továbbiakban: VHHK), 2014. 1.sz. (a továbbiakban: Baráth, 2014.) 37.p. 2 Tóth Péter: Vas vármegye közgyűlési jegyzőkönyveinek regesztái. 1. kötet. 1595-1600. Szombathely, 1989. (továbbiakban: Tóth, 1989.) nr. 195. (Vas megyei levéltári füzetek 2.) 3 MNL OL P 1314. A herceg Batthyány család lt. Missiles. Nr. 8803. Csányi Bernát levele Batthyány Ádámhoz. Csákány, 1655. augusztus 04. 4 Benczik Gyula: Fentő és göré: hódoltság kori védelmi munkálatok emlékei a Felső-Rábavidék dőlőneveiben. = VHHK, 1995. 1. sz. 43.p. 5 Tóth Péter: Vas vármegye közgyűlési jegyzőkönyveinek regesztái 2. kötet. 1601-1620, 1631-1641. Szombathely, 1992. (Tóth, 1992.) nr. 1508. (Vas megyei levéltári füzetek 5.) 6 Tóth P., 1992. nr. 1554. 7 „... az Rábának bevágására az egész vármegyét meg parancsoltak...” – MNL OL P 1314. A herceg Batthyány család lt. Missiles. Nr. 15106. Franciscus Gáspár levele Batthyány Ádámhoz. Kőrmend, 1646. május 03.

MESÉLŐ FOLYÓINK

A bevágásokat és a fentőzéseket sok esetben elhanyagolták,⁸ holott ezek folyamatos karbantartást igényeltek volna. Csányi Bernát csákányi várkapitány 1655-ben kelt levelében arról értesít, hogy „az vármegye népe itt vagyon a Rábán lévő kelőket [bevágni], úgy mi azoktól nem távozhatom [...] ha ember nincs velek, semmirevaló [a] munkájuk...”⁹

Az említett védelmi intézkedéseknek a fontosságát jelzi, hogy a fentőzésekben való kártételt, valamint a bevágott kelők felbontását szigorúan büntették. A védelmi teendők elhanyagolása okán fővesztést helyez kilátásba Nádasdy Ferenc 17. század közepén írott, Káldy Péter Vas vármegyei alispánnak szóló erélyes hangú levele: „Amit bevágatott is kegyelmetek, csak a mindennapi tolvaj s csavargó ellen sem elegendő, nemhogy a pogány erőit tartóztathatná meg. Utoljára parancsoljuk ezért kegyelmeteknek ezen Rába bevágatását, amelyet úgy vitessen végbe, hogy ha legkisebbik kára következik is ennek a földnek, annak gondviseletlensége miatt, higgye el, valóságosan életével pótolja meg kegyelmetek.”¹⁰ A bevágások és fentőzések ugyan védelmet nyújtottak, azonban azzal, hogy elzárták egy-

mástól a folyó két partját, sok esetben gátolták a helyi lakosság mezőgazdasági munkálatainak elvégzését. Csányi Bernát többször beszámol a laki¹¹ jobbágyok elégedetlenkedéseiről, akik a bevágott kelők miatt a Rábán túli rétjeiket és földjeiket nem tudták művelni.¹² A panaszkodáson felül a bevágott kelőket a lakosság gyakran el is bontotta.¹³

Az időjárási tényezők, a bevágások és a fentőzések mellett még egy fontos láncszeme volt a Rába védelmi vonalnak, de azt csak a következő számból ismerhetjük meg...

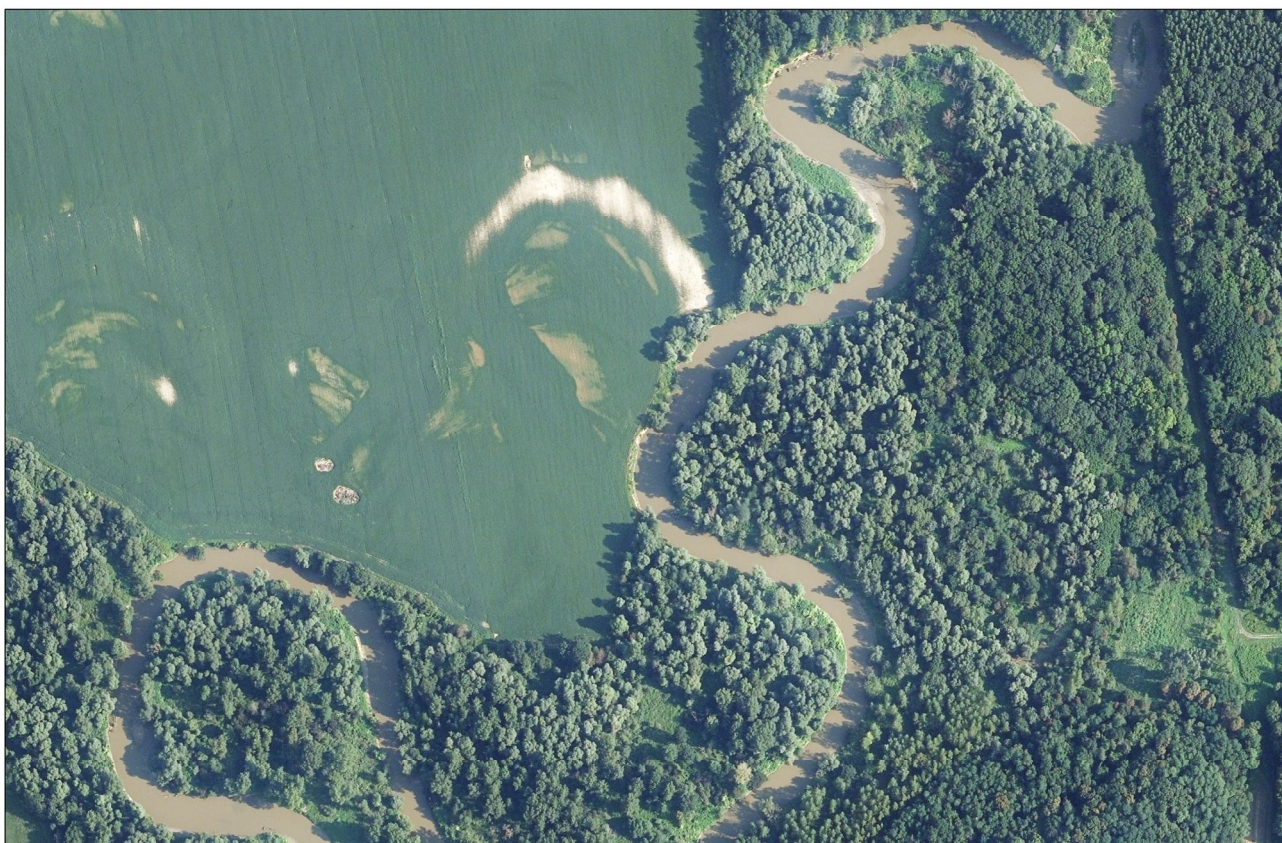
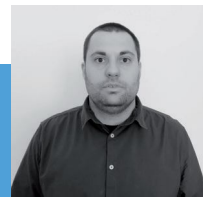
A SZERZŐRŐL

Baráth Zsolt

2018 óta dolgozik az Igazgatóságon

Az Igazgatási és Jogi Osztály
csoportirányítója

- írártári ügyek gondozása
- ügykezelési-és igazgatási ügyek

JEGYZETEK:

8 „...az Rábán sok rendbeli heleben levő kelők most is csak úgy vannak, az bizony nem jó kegyelmes uram, hogy nincs gondviselés reá, csak azt látom bent, egy eb pogány álnoksággal való alkalmatossággal egy nap kárt tesznek, kire Isten ne segítse, hanem szégyenítse az hitetlen ebeket...” – MNL OL P 1314. A herceg Batthyány család lt. Missiles. Nr. 8759. Csányi Bernát levele Batthyány Ádámhoz. Csákány, 1654. július 29 9 MNL OL P 1314. A herceg Batthyány család lt. Missiles. Nr. 8803. Csányi Bernát levele Batthyány Ádámhoz. Csákány, 1655. augusztus 04. 10 Idézi: Varga J. János: Szervitorok katonai szolgálata a XVI-XVII. századi nagybirtokon. Budapest, 1981. 94. p. (Értekezések a történeti tudományok köréből, Új sorozat 94.) 11 ma Magyarlak (Vas megye) 12 MNL OL P 1314. A herceg Batthyány család lt. Missiles. Nr. 8802. Csányi Bernát levele Batthyány Ádámhoz. Csákány, 1655. augusztus 02. 13 „...azon kérem n(a)g(y)ságo)dat, mind k(egyel)mes uramat, hogy az hol kelőket bevágatunk, arra [adjon] parancsolatot n(a)g(y)ságo)god, hogy az ki föl bontja [...] szekérrel avagy marhával által jár rajta, legyen büntetése. Tavaly is az minemű erős helyen való kelőket bevágattam, csordát hajtának által rajta legkiváltképpen Cseretneki göré táján...” - MNL OL P 1314. A herceg Batthyány család lt. Missiles. Nr. 8799. Csányi Bernát levele Batthyány Ádámhoz. Csákány, 1655. július 09.

HIDROLÓGIAI VISSZATEKINTÉS 2019 NYÁR

(NAGY KATALIN)

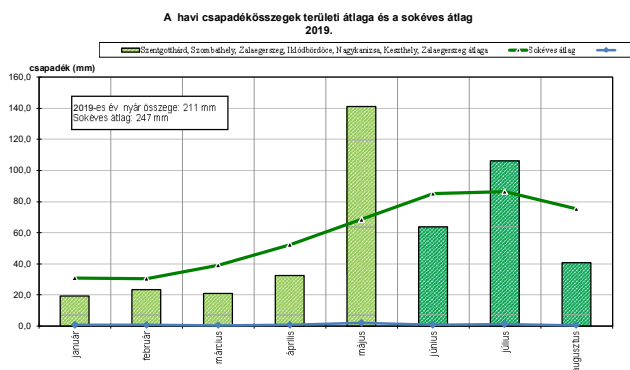
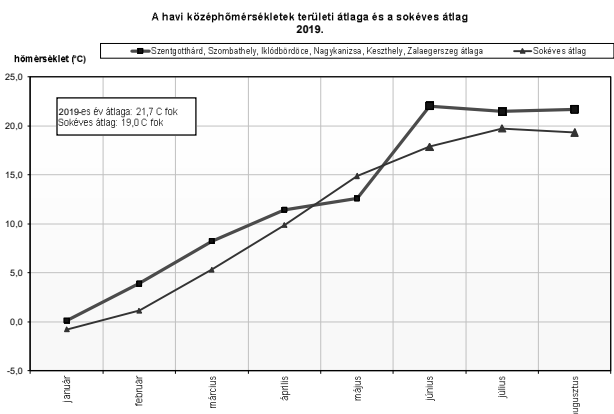
METEOROLÓGIAI VISZONYOK

A Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság működési területén a hűvös és csapadékos május után a 2019-es nyár a sokéves átlagnál melegebb és összességében kissé szárazabb volt.

Ebben az évben rendkívüli júniusi hőmérsékleteket mérhettünk, országosan – 1901-től vizsgálva – ez volt a legmelegebb június. Több napra III. fokú hőségriadót adott ki a tisztí főorvos. A nyári napok ($T_{max} \geq 25^\circ\text{C}$) száma kiugróan magas volt, Sárváron pl. 28 fordult elő, melyből 11 egyben hőségnapnak ($T_{max} \geq 30^\circ\text{C}$) is bizonyult. A legmelegebb nyári hónapunk (2019-ben június) $4,2^\circ\text{C}$ -kal (!) melegebb volt az ilyenkor szokásosnál. Júliusra és augusztusra is a normál értéket meghaladó középhőmérsékleteket jegyezhetünk fel.

A csapadék időszakos összege a sokéves átlag alatt maradt 36 mm hiánnyal. Júniusban és augusztusban a normál érték alatti, míg júliusban azt meghaladó volt a havi csapadékösszeg. Az időszak csapadékterhelése nem volt egyenletes sem időben, sem pedig területileg. Júniusban Sében 19,4 mm, míg Gersekarát állomáson 127,5 mm volt a havi csapadékösszeg. Több állomáson rövid idő alatt nagy mennyiségű csapadék zúdult le. 40 mm-t meghaladó napi csapadék többször előfordult, de mindhárom nyári hónapban mértek 60 mm feletti értékeket is: Körmenten június 22-én 61,7 mm-t, július 27-én 61,2 mm-t, Sopronhorpácson augusztus 24-én 67,0 mm-t.

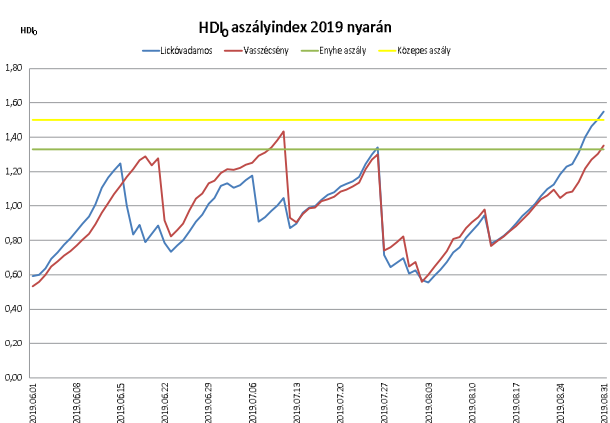
Jégesőről is érkezett jelentés. Júniusban 16-án, 27-én, júliusban 12-én, 13-án, 26-án, 27-én és 31-én észleltek átlagosan borsó nagyságú jeget.

Jégeső Nagykanizsán (2019. 07. 13.)
Fotó: Időkép.hu

A jég és a rövid idő alatt lehullott jelentős csapadék mellett a zivatarok környezetében megerősödő viharos erejű szél is okozott helyenként károkat.

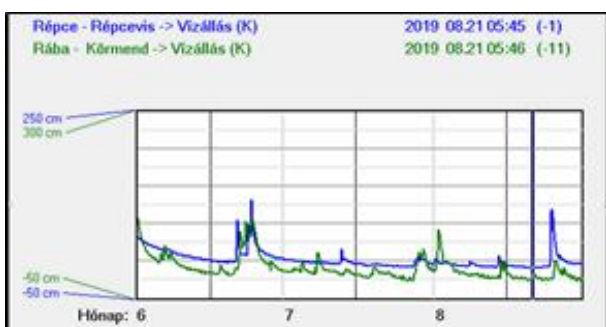
Térségünkben a nyár általában aszálymentes volt. Két monitoring állomásunk adatai szerint enyhe aszály csak rövid ideig fordult elő (július 9-11. között, július 26-án és augusztus 27-31. között), Lickóvadásoson pedig nyár végén közepes aszály is kialakult.

Működési területünkön azonban néhány napon keresztül a HD10 index erős aszályt is jelzett a Kerka-országhatár közötti térségre.

VÍZFOLYÁSOK VÍZJÁRÁSA

A vízfolyások vízjárásában sok esemény nem fordult elő a nyári időszakban. Általában alacsony mederteltség volt a jellemző, a lehullott csapadékok hatására csak kisebb (1 m alatti) vízszintemelkedések voltak tapasztalhatóak.

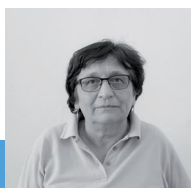
A SZERZŐRŐL

Nagy Katalin

1985 óta dolgozik az Igazgatóságon

A Vízirajzi és Adattári Osztály csoportirányítója

- hidrometeorológiai tevékenységek irányítása
- vízkár előrejelzések, hidrometeorológiai feldolgozások, elemzések
- Kis-Balatont érintő vízméreg számítások

NÉHÁNY ÉRDEKES NYÁRI ADAT A RÉGMÚLTBÓL:

SZÍNES METEOROLÓGIA

1803. augusztus 7. Keszthely

Este heves zivatar alkalmával a villám az udvarbíró épületébe csapott, ahol a sót és egyebet raktározták el. A padlások tele voltak szénával, amely a záporoszerű eső s a cserepestető ellenére lángba borult. A kastélyt is villámcsapás érte, de nem gyújtott... Ezen éjjelen több környező falut is értek villámcsapások.

1822. június 15. Szombathely

...ottan is igen nagy szárazság, mely mind a' kerti, mind a' mezei növényeket kiegészíti; sőt Vas Vármegyének némely részeiben, ugyan a' száraz tavasznak következtében oly temérdek sok tsere bogarakat okozott, melyek az erdők leveleit tsaknem mind elpusztították ...

Forrás: Réthly Antal: Időjárási események és elemi csapások

Magyarországon 1801–1900-ig

A nyári hónapokban előforduló országos rekordok közül a korábbi években néhány a működési területünkön fordult elő. Legalacsonyabb hőmérsékletet 1962. június 4-én Lentiben regisztráltak, $-0,4^{\circ}\text{C}$ -ot, Szombathelyen 1967. június 12-én $2,8^{\circ}\text{C}$ -ot. 1996. július 21-én Szombathely $5,5^{\circ}\text{C}$ -kal, 2016. augusztus 12-én Murakeresztúr $4,5^{\circ}\text{C}$ -kal, Nagykanizsa 1980. augusztus 25-én $1,5^{\circ}\text{C}$ -kal, 1981. augusztus 19-én $4,6^{\circ}\text{C}$ -kal a rekorder. A maximumok között nem mi vagyunk a csúcsstartók.

Csapadék rekordok

Cserszegtomaj 1991. július 4-én 130,8 mm, Gasztony 1918. augusztus 6-án 129,5 mm, Bak 1938. augusztus 26-án 129,7 mm.

A záporokról, zivatarokról, viharról így ír a költő:

Szél szisszen
mogorván
arany villám
kardot ránt.
Szomjas
táj fölött
ezer ágyú
rádörög.
Zápor
zápor
zeng a magasságból,
istenigazából.

(Csanádi Imre Záporos c. verse)

A SZENTGYÖRGYVÁRI TŰS GÁT

(KUSZTOR LÁSZLÓ)

2019. július 18-án, Szentgyörgyváron tűs gát összeszerelési gyakorlatra került sor. Igazgatóságunk Kis-Balaton Üzemmnökségének dolgozói mutatták be a ma már kuriózumnak számító tűs gát összeszerelését, működését az érdeklődő kollégáknak.

A XIX. század végétől a kézi moztatás igénye hozta létre a sekély és széles folyók föelzárásaként használt tűs gátat, amely modernebb formában pótelzárásként is elterjedt. Az 1930-as évtized első felében az egész országot aszály sújtotta.

A Kis-Zala menti Öntöző Társulat beruházásával valósult meg a Nagy-Zala duzzasztója. A tűs gát építési évről nincs írásos utalás, az 1933-as évben készülhetett.

A Zala folyó 25+480 km szelvényénél található. Tartószerkezete 7 db állványból áll, egyenként 2 méter tengelytávolsággal – melegen hengerelt vasból. Az állványok alsó síkjá csavarokkal rögzített csapokkal ül bele a mederfenéken rögzített csapszemekbe. Ezen tartóelemek egymáshoz láncsal vannak rögzítve és felállításukat a töltéskoronára telepített csörlő segíti.

Az állványokat betámasztó vasakkal merevítik egymáshoz, majd ezekre fektetik a járófelületet biztosító pallósort. A vízszaduzzasztást biztosító gáttük az előbb említett betámasztó

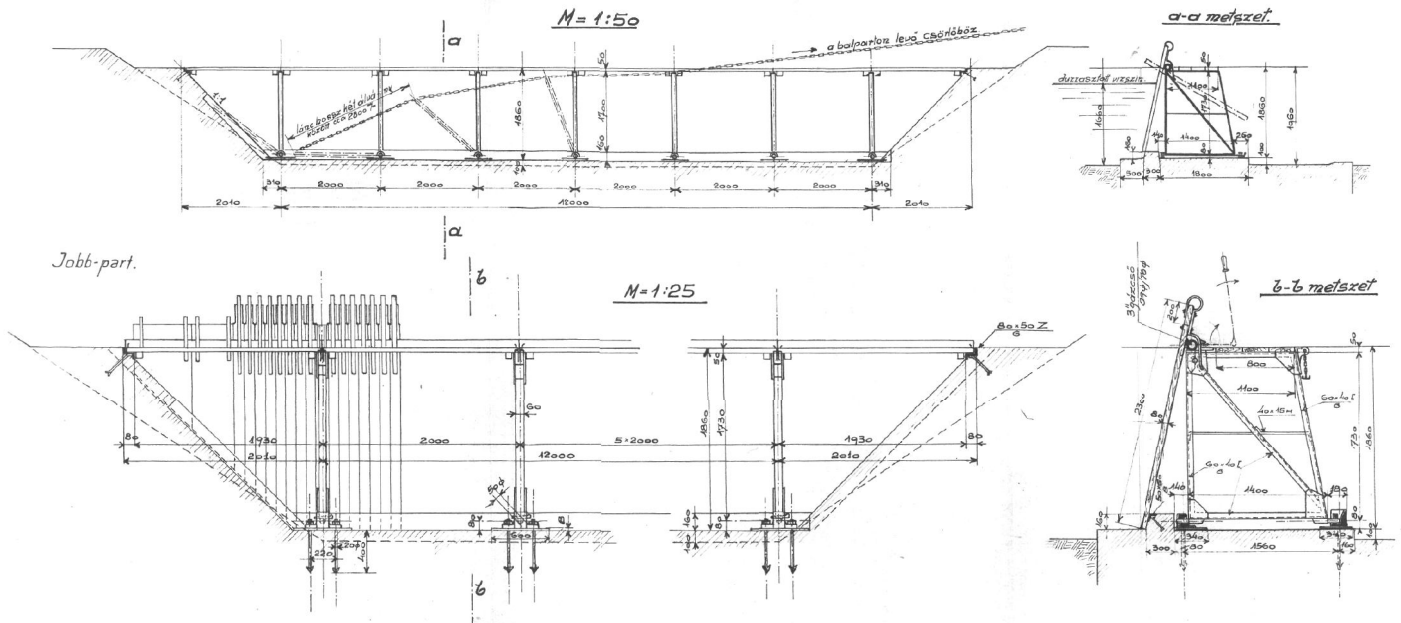

A tűs gát összeszerelése

ÉPÍTETT ÉRTÉKEINK

Kis-Zala-menti öntöző társulat.

Általános elrendezés.

Zaladuzza, szőlőgát vas szerkezeti terve.

Veszélyeztet 1933 május 16

vasakra kerülnek felakasztásra. A gáttük mérete 10x10cm-es fenyő gerenda 40x10mm-es vasalással az állványoknál tú közdarabokkal. A tús gát feladata, a Zala folyó felduzzasztásával a Zala balpart 25+505 km szelvényben kialakított 2x180x180 cm méretű ikerzilipes vízkivételi műtárgyon keresztül öntözővíz biztosítása a Kis-Zala öntözőcsatornának.

A Kis-Zala öntözőcsatornára 3 db osztóműtárgy épült, amelyek a Kis-Zala öntözőcsatorna és (vagy) a Kis-Zala övcsatorna és (vagy) a Sármelléki csatorna számára tudnak öntözővizet biztosítani. Ezen csatornák mentén a környező települések (Szentgyörgyvár, Sár-mellék, Zalavár) közigazgatási területére számos virágzó kertészeti tevékenységet folytató gazdálkodás települt. A Kis-Zala övcsatornát a helyi lakosok kertészeti árokként is említik. A bemutató gyakorlat előtt a tús gátat 2017-ben állították fel gyakorlat céljából, ezt megelőzően 2003. július hónap végén a zalavári tözeztűz eloltása érdekében helyezték üzembe.

A tús gát állványszerkezete békeidőben a mederben pihen. Ezért tartottuk fontosnak, hogy a bemutató gyakorlattal minél szélesebb körben ismertessük meg a tús gát működését. Simon Zoltán szakaszmérnök-helyettes kezdeményezésére a gátszerkezet legfontosabb elemei is kicserélésre, felújításra kerültek. A hornyokban és a műtárgy környékén lerakódott hordalékot lelkes gátőrök és közfoglalkoztatottak eltávolították, így az állványszerkezet felállítása probléma mentesen megtörtént. Tudomásunk szerint ez ma az egyetlen működő tús gát Magyarországon.

Busa Tamás műszaki igazgatóhelyettes szavaival élve igazi értékmentést hajtott végre a KÜM állománya.

A SZERZŐRŐL

Kusztor László

Kisebbségi megalkotásokkal 1989-től dolgozik az Igazgatóságon
Kis-Balaton Üzemeltetés-szakaszmérnök
 - KBVR üzemeltetés, fenntartás
 - fenntartási üzemeltetés felügyelete
 - alsó-zalai és Kis-Balaton vízfolyások fenntartása, üzemeltetése

MAGYAR-OSZTRÁK VÍZÜGYI BIZOTTSÁG

2019. június 18-19. között Sárváron, a Nádasdy Kastélyban tartotta 63. ülését a Magyar-Osziprák Vízügyi Bizottság. A felek megvitaták a 2018. évi területi vízgazdálkodási szervezetek együttműködésének eredményeit, a többoldalú vízgazdálkodással kapcsolatos ügyeket, a közös projektekkel kapcsolatos további intézkedéseket.

A magyar delegáció első meghatalmazottja Kovács Péter, a BM Vízgyűjtő-gazdálkodási és Vízvédelmi Főosztályának vezetője volt, az osziprák delegáció első meghatalmazottja Günter Liebel, a Szövetségi Fenntarthatósági és Turisztikai Minisztérium szekcióvezetője volt.

A bizottsági munka során a felek összegezték a tennivalókat. Rámutattak, hogy az éghajlatváltozás következtében az aszály és ugyanakkor az árvizek is óriási problémát jelenthetnek. E két témakör adta a megbeszélések legjavát. Munkabizottság alakulásáról döntöttek: elsőként a Fertő-tó térségének vízelosztásával, vízgazdálkodásával törődik majd, hogy mindkét fél tudja használni öntözésre a vízkészletet.

Kondora István, Sárvár polgármestere kiemelte: a város a Rába magyarországi vonalának a szakaszhatára, így vízügyi szempontból is fontos szerepe van. Az árvíz elleni gátak megvédik ugyan a várost, de a felkészülésnek is komoly szerep jut a hirtelen keletkező áradások elleni küzdelemben. A jegyzőkönyv aláírása után a résztvevők jó hangulatú szakmai kiránduláson vettek részt. A Bizottság határozata szerint a következő ülést 2020 májusában, Ausztriában rendezik meg.

(KÁRPÁTFALVI ANNAMÁRIA)

MURA FOLYÓ BEJÁRÁS

2019. szeptember 4-én zajlott az őszi felülvizsgálatok keretében a Mura folyó bejárása. A Hrvatske Vode és a Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatósággal közösen megtartott bejárás célja:

– a Mura folyó medervándorlásának, zátonyok kialakulásának, esetleges átszakadásoknak, továbbá a partvédő és folyószabályozási művek állapotának felülvizsgálata.

– a horvát és pécsi vízügyes kollégákkal való közös munka, mely a szakmai kapcsolatok építésének kiváló eszköze is egyben

A motorosónakos bejárás időpontjában a Mura folyó letenei vízmércéjénél alacsonynak mondható, 110 cm-es volt a vízálulás, ez kedvezett a partvédő és folyószabályozási művek állapotának vizsgálatához, ellenben a folyón való közlekedést megnehezítette. A bejárás eredményes volt, jó időben, remek hangulatban, kitűnő szakmai együttműködés valósult meg.

(HORVÁTH TIVADAR)

PROJEKTJEINK

MARÓTVÖLGYI ÖBLÖZET RENDEZÉSE PROJEKT-ZÁRÓ/ÁTADÓ RENDEZVÉNY 2019. JÚNIUS 26.

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság és a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság által alkotott konzorcium az Európai Unió támogatásával 2 milliárd 190 millió forint ráfordítással, a Környezeti és Energiahatékonysági Program (KEHOP) keretében magvalósította a „Marótvölgyi öblözet rendezése” című projektet. A projekt során kiteljesedett a Kis-Balaton Vízársz Rendszer, a még hiányzó Marótvölgyi déli részöblözet kiépítésével. A Kis-Balaton Belvízvédelmi Rendszer végső állomását jelenti ez a fejlesztés, amellyel a fenntartható vízgazdálkodás infrastrukturális feltételeinek javítása, az éghajlatváltozás felszíni és felszín alatti vizekre gyakorolt káros hatásainak mérséklése, a vízgazdálkodás helyzetének javítása, a vízhiányos időszakokban jelentkező vízigények kielégítésének elősegítése, valamint a természetes vízkészletek hasznosíthatóságának növelése valósulhatott meg. A Marótvölgyi déli részöblözet ez idáig rendezetlen helyzete a térséget ökológiai és gazdasági szempontból is kiszolgáltatottá tette. A beruházás létrejöttével az érintett területeken megvalósult a szabályozott vízkormányzás és vízjárás, az árvizektől és belvizektől való védettség, és a művelési ágak megfelelő, tervezhető gazdálkodási feltételek megteremtése. Közvetlen cél a vízelvezető hálózat legkritikusabb pontjainak rekonstrukciója volt. A fejlesztés eredményeképpen csökkent a térség belvízi veszélyeztetettsége, valamint mérséklődtek a klímaváltozás következtében gyakoribbá váló szélsőséges belvizek – a vizek minőségére, a környezetre – gyakorolt káros hatásai. Jelentősen nőtt a térség lakosságának élet- és vagyónbiztonsága, ugyanakkor csökkenthetők lettek a védekezési költségek, s nőtt a főművek védképességének hosszabb távú megőrzésének lehetősége. A fejlesztés során az építők kiemelt figyelmet fordítottak a térség természetvédelmi értékeinek megőrzésére és növelésére, ami szintén hozzájárult az építési munkálatokkal érintett Főnyed, Sávoly, Somogyfőmén és Szegérdő településeken élő lakosság életminőségének javulásához. A projekt záró/átadó rendezvényére 2019. június 26-án 11 órától került sor. Az ünnepélyes rendezvény első helyszíne a szintén a projekt részeként megépített ZS1 zsilip volt. A rendezvényen felszólalt Dr. Schweickhardt Gyula az Innovációs és Technológiai Minisztérium KEHOP programokért felelős helyettes államtitkára, ezt követően Láng István, az Országos Vízügyi Főigazgatóság főigazgatója köszöntötte a résztvevőket. Moring József Attila, a térség országgyűlési képviselője is rövid beszédet mondott, majd Gaál Róbert, a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság igazgatója ismertette a projekt jelentőségét, egyes mérőszámait. Végezetül Kovács Tamás, a Szabadics Közmű és Mélyépítő Zrt. vezérigazgatója beszélt a kivitelezésről, megvalósításról. Az ünnepi beszédek után következett a szalagátvágás, interjúkészítés a média képviselői számára, majd a résztvevők Somogyfőménba utaztak, a Bernáth Aurél Művelődési Központba, az ünnepélyes záró rendezvény második helyszínére. A helyi óvodások rövid táncos műsora következett, mely nagy sikert aratott, ezt követően Bíró Norbert, a Somogy Megyei Közgyűlés elnöke mondott pohárköszöntőt. Az ünnepélyes záró rendezvény fogadással zárult.

(KÁRPÁTFALVI ANNAMÁRIA)

Szalagátvágás Marótvölgy
Fotó: Escon PR Kft.

RAABSTAT PROJEKT NYITÓRENDEZVÉNY 2019. JÚLIUS 2.

A Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság 2019. július 2-án tartotta az INTERREG V-A Ausztria-Magyarország Együttműködési Program 2014–2020 keretében megvalósuló RaabSTAT projekt indító rendezvényét a szentgotthárdi Hotel Lipában. A projekt célkitűzése a Rába folyó állapotfelmérése, a folyót érő szennyezés terhelések elemzése, az elmúlt 10 évben közösen meghatározott, majd végrehajtott intézkedések hatásainak értékelése. A rendezvényen közel 50 fő vett részt, osztrák és magyar oldalról egyaránt, köztük a projekt célcsoportjainak képviselőivel. Az eseményen a média is képviseltette magát, megjelentek a Vas Népe munkatársai, illetve az MTVA és az MTI részéről is készültek tudósítások. A köszöntést követően a projekt előzményeiről, a kapcsolódó projektekről és eredményeiről számoltak be az előadók, és természetesen nem maradhatott el a RaabSTAT projekt bemutatása sem. A konferencia zárásaként Gaál Róbert, a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság igazgatója örömet fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a projekt valódi lezárása lesz a Rába Akcióprogramnak, és jó együttműködésre, precíz munkára bízta az érintetteket. Befejezésként, a meghívottak egy pohárköszöntőt követően ünnepélyes fogadáson vettek részt, ahol kötetlen formában tárgyalhatták meg a projekttel kapcsolatos gondolataikat.

(DR. RÁDI SZILVIA)

RaabSTAT nyitórendezvény

II. KIS-BALATON ÉPÍTŐTÁBOR

Idén második alkalommal rendezték meg a Kis-Balaton Építőtábort. A tábor több szervezet – a Szabadics Zrt. Holnaposka Alapítvány, a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság és a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság közös szervezésében – egyedülálló összefogás keretében valósulhatott meg.

A tábor célja, hogy lehetőséget teremtsen a gyerekeknek, hogy a természet közelségében tapasztalhassák meg a hasznos, alkotó munka örömet, miközben a Kis-Balaton közelében dolgoznak és pihennek. Igazgatóságunk Kis-Balaton Üzemtechnológusainak dolgozói változatos helyszíneken segítettek, irányították a munkavégzést. 2019. augusztus 8-án sajtótájékoztatót tartottak a Hídvégi zsilipnél. A sajtótájékoztatón Láng István, az Országos Vízügyi Főigazgatóság igazgatója kiemelte:

„fontos, hogy a gyerekekben kialakuljon a munka becsülete, s talán a festői környezetben végzett vízügyi munka eredményeként az ágazatban találhatják meg a jövőjüket.”

Gaál Róbert, a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság igazgatója elmondta: a kötelező munkavédelmi oktatás után a gyerekek részt vesznek a Kis-Balaton tanösvényeinek karbantartásában, növényápolásban, sétányok, kavicsos utak felújításában, a faszerkezetű építmények rendbetételében. Hangsúlyozta: sokan most először végeznek kézi munkát, aminek jól látható eredménye van, s ez segíthet a szabadba kihozni a számítógép előtt ülő gyerekeket. Az ötletadó Szabadics Zoltán elmondta: a tábor ötlete az egykori építőtáborok értékteremtő, közösségépítő szerepének felidézésével, újragondolásával jött létre. A sajtótájékoztató magas médiaérdeklődés mellett, sikeresen zajlott le, s konklúzióként megfogalmazódott a folytatás gondolata.

KITÜNTETÉS

Államalapításunk ünnepe, augusztus 20. alkalmából „Ministeri Emléktárgy” elismerésben részesült Kollégánk, Székely Edgár, a Vízügyi és Vízforgalmi Igazgatóság Osztályvezetője. A Ministeri Emléktárgy adományozásával a példamutató

szolgálatot, a kiemelkedő életpályát, valamint a magas szintű közszolgálati és közösségi tevékenységet ismerték el. Kedves Kollégánk kitüntetéséhez Igazgatóságunk minden dolgozója nevében szívből gratulálunk, további életéhez nagyon sok sikert, boldogságot és jó egészséget kívánunk!

(KÁRPÁTFALVI ANNAMÁRIA)

MOBILGÁTÁS KULISSZAZÁRÁS PRÓBABEÉPÍTÉSE MURARÁTKÁN

Igazgatóságunk – a Mura balparti I. rendű árvízvédelmi töltésének fejlesztése részeként – kulisszazárási gyakorlatot tartott a letenyei öblözet murarátkai szakaszán. A Beruházó (NIF Zrt.) és a Kivitelező (Colas Zrt.) részvételével lezajlott próbabeépítés célja az volt, hogy a 7538. számú közutat két helyen keresztelje, a fővédvonal részeként létesített új kulisszanyílások elzárásának menetét megismerjék, majd azt ki is próbálhassák az Igazgatóság Védelmi Osztágának kijelölt munkatársai. A töltésfejlesztés szükségességét az M70-es gyorsforgalmi út szélesítése indokolta, amely miatt módosítani kellett az árvízvédelmi töltés nyomvonalát. Tekintettel arra, hogy Murarátkát többször elöntötte már a Murán levonuló árhullám, a töltés áthelyezése mellett a település belterületi szakaszán – jogszabályi előírásoknak megfelelően – mind magassági, mind pedig keresztmetszeti értelemben a töltés is fejlesztésre került. Ennek során épült ki a két kulisszanyílás, amely a jövőben kiváltja az idő- és költségigényes homokzsákos elzárást. Az alumíniumötvözetből készült tartóoszlopok rögzítése és a zárópanelek behelyezése, leszorítása (vízzáróvá tétele) – a helyszínre szállítást követően – rövid időn belül elvégezhető, gyorsabbá és hatékonyabbá téve a védekezést.

(SOÓS LÁSZLÓ)

IGAZGATÓSÁGUNK SZEMÉLYI HÍREI

2019. JÚNIUSTÓL AUGUSZTUSIG

ÚJ KOLLÉGÁINK:

Hendrich Katalin

Beruházási Osztály, projekt referens
(2019. 07. 15.)

Dr. Ernst Péter

Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály,
közbeszerzési referens
(2019. 07. 22.)

Molnár László

Kis-Balaton Üzemmérnökség, mederőr
(2019. 08. 03.)

NYUGDÍJBA VONULÓK:

Simon János

Szombathelyi Szakaszmérnökség, mederőr
(2019. 06. 12.)

KÖZÖS MEGEGYEZÉSSEL TÁVOZOTT

Lucz Tamás

Kis-Balaton Üzemmérnökség, mederőr
(2019. 08. 02.)

Simon Szabina

Fenntartási Üzemegység, területi műszaki referens
(2019. 08. 31.)

Kutiné Schmiczli Dóra

Vízrajzi és Adattári Osztály, vízrajzi ügyintéző
(2019. 08. 31.)

KÖZALKALMAZOTTI ÉVEIK ALAPJÁN JUBILEUMI JUTALOMBAN RÉSZESÜLTEK 2019. JÚLIUS, AUGUSZTUS HÓNAPBAN:

40 ÉVES JUBILEUMI JUTALOMBAN RÉSZESÜLT:

Horváthné Andorka Valéria

Vízrendezési és Öntözési Osztály, vízrendezési referens
(2019. 08. 01.)

25 ÉVES JUBILEUMI JUTALOMBAN RÉSZESÜLT:

Tompos Tibor

Zalaegerszegi Szakaszmérnökség, mederőr
(2019. 07. 01.)

NYUDUVÍZIG

NYUGAT-DUNÁNTÚLI
VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG
SZOMBATHELY

